

ALLE- * Middagpauzedienst 25 januari 2023 *

DOG- Voorganger: Aline van de Watering (Amsterdam)

KERK Thema: *De motivatie voor ons gedrag* n.av. Mattheüs 7: 13 - 14.

Zoals sommigen van jullie wel weten ben ik altijd een vreemde eend in de bijt geweest. Een rare. Ik deed en doe dingen veelal anders, dan de meeste mensen. Het was eenzaam, en ik onderzocht tijdens mijn studie sociologie 'wetenschappelijk' of er niet nog meer mensen waren, die in het leven stonden zoals ik.

Het was ook heel moeilijk, op 'ongebaaide paden' wandelen, en ik haalde me bijvoorbeeld veel veroordeling op de hals, door anderen, kennissen, vrienden, familie. Toch veranderde ik nooit van koers, want ik wist ergens dat het goed was. Gaandeweg oefende ik me in vertrouwen, op mijzelf, op mijn doen en laten.

Dankzij een WW-uitkering - ik was inmiddels tweede helft twintig - maakte ik kennis met openheid, en vanuit die openheid: nieuwsgierigheid. Ik belandde warempel in een zondagse kerkdienst, terwijl ik altijd overtuigd anti-religieus was geweest. Bovendien: afgestudeerd gedragswetenschapper zijn, en niet weten wat er op zondag ochtend in een kerk gebeurt, dat leek me op dat moment onmogelijk...

Ik was geraakt, en langzaam raakte ik bekend met het verhaal van Jezus. Ik ging de Bijbel lezen en herkende dáár mijn verhaal, mijn manier van in het leven staan. Ik ervaarde ontredning bij het besef dat ik niet alleen was.

In Mattheüs 7: 13 - 14 lezen we: "Ga binnen door de nauwe poort, want wijd is de poort en breed is de weg die naar het verderf leidt, en velen zijn er die daar door naar binnen gaan; maar de poort is nauw en de weg is smal die naar het leven leidt, en weinigen zijn er die hem vinden."

Het was vooral dit stukje tekst, waarbij de tranen over mijn wangen rolden. En weer, nu ik dit opschrijf - in de voorbereiding - raak ik ervan ontroerd. Mijn weg is, in de woorden van Jezus, de weg naar het leven.

Wie gaan er door de nauwe poort? Wie gaan er door de wijde poort? Hoe kiezen mensen? En kiezen mensen überhaupt wel? Wat motiveert ons gedrag?

De Franse filosoof Michel Foucault beschrijft hoe mensen geneigd zijn om hetzelfde te doen als de meeste andere mensen, en noemt dit "normalisering". Doe maar gewoon, dan doe je al gek genoeg. Met de nadruk op: *doe maar gewoon*. De ogenschijnlijke motivatie: de angst om anders te zijn, de angst om buiten de boot te vallen, de angst voor veroordeling.

Angst leidt naar gemak, naar gewoonte, en zelfs, denk ik, naar *rationele overwegingen*. Angst leidt mensen naar de wijde poort. En daar is natuurlijk helemaal niks mis mee, want dit is geen les in veroordeling.

Vaak is het moeilijk om je bewust te zijn van de angst in je leven. Dat geeft niet, want daar hebben we Jezus voor. Jezus vertelt vele verhalen die ons helpen bewust te worden van ons gedrag, en die inzicht geven in de motivatie voor ons gedrag. Jezus laat ons vervolgens zien dat we keuzes kunnen maken. Neem de *Barmhartige Samaritaan*; van alle mensen die in het verhaal voorkomen, wat motiveert hen om te doen wat ze doen? En: *wie van deze mensen willen wij zijn?*

Jezus laat ons een weg zien, wég van angst. Waarheen? Dat ligt er natuurlijk dik bovenop,

zeker als je de Bijbel leest: **het hart**. Je voelen, je willen.

Het leven is één grote oefening, in leven. Wat mij betreft zonder een moreel dualisme van goed en slecht. Je kunt het niet fout doen, je kunt wel veel leren. Leren om dicht bij je hart te komen. Leren om op je voelen te vertrouwen. *Zoekt en gij zult vinden*. Lees de Bijbel, luister naar popmuziek. Onderzoek alles, en behoudt het goede. Er is zoveel mogelijk. Er is zoveel te kiezen, dag in, dag uit.

Oefening baart kunst. En dus die nauwe poort. Neem angst als motivatie, niet om iets te laten, maar juist om iets te doen. Breek uit gewoontes, zoek het ongemak op, neem die nauwe poort naar het leven. Of zoals Ramses Shaffy zingt: *Mens, durf te leven! **

En ja, dat betekent ook kiezen voor 'moeilijk'.

Maar, is 'moeilijk' niet de weg die Jezus ons van harte aanbeveelt? Het leven hoeft niet makkelijk te zijn, al lijkt het soms, vanuit mijn perspectief althans, alsof mensen massaal voor 'makkelijk' kiezen. Alsof 'makkelijk' het synoniem van 'gelukkig' is geworden. Alsof er voor 'moeilijk' geen plek is. Alsof 'moeilijk' een obstakel is dat snel uit de weg geruimd, of - beter nog - *vermeden* moet worden.

Ik denk dat we als mensen belast én gezegend zijn met de taak en verantwoordelijkheid om de weg naar ons hart te vinden. Ik geloof dat vanuit je hart **leven de enige goeie motivatie is voor menselijk gedrag**. En daarmee bedoel ik: **zoals het bedoeld is**. Zie maar: je hart zal je bijvoorbeeld nooit ingeven om het leven van een ander mens te nemen. Beeld je in hoe een samenleving er uit ziet, vol van mensen die vanuit het hart leven. Als dát geen Koninkrijk is... Dankjewel.

Stilstaan - verleden, heden, toekomst

In de reguliere diensten van de Alle-Dag-Kerk heet dit onderdeel van de liturgie 'gebed'. Stilstaan, bij verleden, heden en toekomst, is denk ik precies wat het gebed is. Door aandacht te geven aan dingen die reeds gepasseerd zijn, eruit mee te nemen wat van belang is voor nu of later. Door ook te laten wat is geweest, om niet te zwaar beladen in het nu te kunnen zijn. Door hardop te formuleren wat het is dat je wenst, voor jezelf en voor anderen. In gesprek met God, Jezus, óf in gesprek met anderen.

We bidden zo samen het Onze Vader, maar eerst nog een kleine introductie bij het slotlied.

Het slotlied heb ik namelijk gekozen, omdat het me fantastisch leek als onze Rob *'Non, je ne regrette rien'* op het orgel zou spelen.

Daarnaast: Jezus zegt dat de dag van morgen genoeg zorgen aan zichzelf heeft. Edith Piaf zingt dat ze geen spijt heeft van haar gedrag, in het verleden. Geen spijt van de slechte dingen, geen spijt van de goede dingen, waartussen eigenlijk toch geen verschil is. Wat in het verleden is, is in het verleden. Ja, het kan je iets leren, voor het nu. Maar elke dag is een nieuwe dag. Vandaag begint vandaag. Met jou, met God, met Jezus of gewoon met onze naasten.

**) De tekst van het door Ramses Shaffy gezongen lied *Mens, durf te leven* is in 1917 geschreven door Dirk Witte en bekend geworden in de gezongen versie van Jean-Louis Pisuise en als klassieker door vele anderen.*

Het leven is heerlijk, het leven is mooi,
maar vlieg uit in de lucht, en kruip niet in een kooi.
Mensch, durf te leven!
Je kop in de hoogte, je neus in de wind
en lap aan je laars hoe een ander het vindt.
Hou een hart vol van warmte en van liefde in je borst,
maar wees op je vierkante meter een vorst,
wat je zoekt kan geen ander je geven:
Mensch, durf te leven!